MAASEUDUN TULEVAISUUS
Maa- ja metsätaloustuottajajärjestön äänenkannattaja – Perustettu 1916

Päätoimittaja
Lauri Kontro
Toimituspäälliköt
Jussi Martikainen
Tiina Taipale

Realismia kyllä tarvitaan, mutta myönteisyys ja yrittäminen liittyvät lähtemättömästi toisiinsa. **ANTTI NEIMALA YRITTÄJÄ SANOMISSA**

Maitotukipäätös tyhjää parempi

Maa- ja metsätalousministeri Petteri Orpo (kok.) sai lypsettyä Euroopan komissiolta kriisitukea 10,7 miljoonaa euroa Venäjän asettamista elintarvikkeiden tuontikiellosta kärsiville suomalaisille maidontuottajille. Tuet luvataan maksaa viimeistään ensi keväänä.

Maa- ja metsätalousministeri Petteri Orpo (kok.) pitää maitotukea kädenojennuksena EU:lta.

Suomalaisille luvattu tuki on samassa linjassa Baltian maille aikaisemmin luvatun kanssa. Baltian maiden maidontuottajille luvattiin muutama viikkoa sitten yhteensä 28 miljoonan euron tuki. Suomi jäi silloin ilman, koska komissio katsoi, ettei maidon tuottajahinta ollut alentunut riittävästi.

Orpo pitää Suomen saamaa tukea hyvänä asiana ja kädenojennuksena EU:lta. Orpo myöntää toki, ettei tuki korvaa menetyksiä, mutta kyse on suuresta periaatteellisesta asiasta.

Orpo muistuttaa, että päätös on historiallinen. Koskaan aikaisemmin EU ei ole maksanut ylimääräisistä tukea suoraan vain tiettyjen jäsenmaiden tuottajille.

Päätös on varmaankin historiallinen, mutta korvauksiin osoitettu rahamäärä on vaatimaton. Suomen maitosektorille aiheutuu pakotteista noin kymmenen miljoonan euron menetykset kuukaudessa. Korvaukset kattavat siis yhden kuukauden tappiot.

Tukisumma on odotuksiin nähden pettymys, vaikka etukäteen oli tiedossa, ettei EU korvaa maatalouden kärsimiä menetyksiä täysimääräisesti. Europarlamentaarikko Petri Sarvamaa (kok.) kertoi kuitenkin muutama viikko sitten, että komissio olisi käytännössä luvannut maitotukeen 230 miljoonaa euroa. Hän arvioi Suomen osuuden mahdollisesti olevan kymmeniä miljoonia euroja.

Todellisuudessa EU:n korvaussumma maidontuottajilleen on yhteensä runsaat 38,7 miljoonaa euroa. Myönteisesti ajatellen Suomelle luvattu kymmenen miljoonaa euroa on tyhjää parempi. Ojennetussa kädessä olisi kuitenkin pitänyt vain olla enemmän rahaa.

Komission lupaaman pakotekorvauksen vaatimattomuudesta kertoo myös, että kansallisesti on päätetty tukea pakotteista kärsiviä tuottajia 22,5 miljoonalla eurolla.

EU:n on syytä varautua uusiin tukipäätöksiin, koska Ukrainan kriisi ja siitä aiheutuneet pakotteet voivat kestää vielä pitkään. Lisäksi tappioita syntyy myös muille tuotantosuunnille kuin maitosektorille.

Venäjän tuontikiellot koskevat suoraan myös muun muassa sianlihaa ja perunaa. Välillisesti pakotteet heijastuvat koko elintarvikesektorille.

Elintarvikkeiden tuontikielto Venäjälle on sekoittanut ruokamarkkinat. Orpon mukaan Euroopan markkinoilla on nyt yli viiden miljardin euron edestä ruokaa, jolle ei ole tiedossa suoraa kohdemaata. Ministeri ennakoi, että vaikeudet tulevat kasvamaan.

Huolimatta siitä, että EU näyttää ymmärtävän pakotteiden ja vastapakotteiden vaikutukset elintarvikesektorille, on pakotelasku jäämässä pääasiassa valmiiksi vaikeuksissa olevien tuottajien maksettavaksi. Laskun osoite on täysin väärä.

EU-maiden yhdessä päättämien pakotteiden ja niitä seuranneiden vastapakotteiden kustannukset pitää jakaa tasan. Nyt päättäjät istuvat tuottajien housuilla tuleen. Tuottajille osoitettu sympatia ja ymmärrys eivät riitä, vaan pakotteiden seuraukset on kannettava yhdessä.

On selvä, ettei kauppasodassa ole voittajia. Venäjän pääministerin Dmitri Medvedevin mukaan EU menettää tänä vuonna pakotteiden takia 40 miljardia euroa ja Venäjän menetykset ovat myös kymmeniä miljardeja euroja (HS 11.12.).

Mitä pidempään pakotteet jatkuvat, sitä suuremmaksi tappiot kasvavat. Maataloustuottajien osalta piikki on jo täynnä.

Maataloustuottajien osalta piikki on jo täynnä.

VIERASYLIÖ

Suomessa on meneillään kansanterveydellinen ihmiskoe

Hiljattain Karjalainen-lehti ja sitä seuraten lukuisat muut mediat uutisoivat professori Heikki Karppasen suulla tutkimuksesta, jonka mukaan kovat rasvat eivät ole yhteydessä sydäntauteihin.

Tämä ei ollut ensimmäinen kerta ja tuskin viimeinenkään. Yhden tutkimuksen tuloksiin perustuvien tulosten pohjalta tehdyn lehtijutun lukijalle saattoi jäädä tuntuma, että entiset tutkimustiedot olisi nyt kumottu. Tämä ei pidä paikkaansa.

Karppasen juttu perustuu keväällä julkaistuun kansainväliseen tutkimukseen. Kyseessä on kooste aiemmista tutkimuksista. ”Alkuperäisessä julkaisussa on ollut virheitä, jotka tutkijat itsekin ovat myöntäneet. On sataprosenttisen varmaa, ettei vuosikymmenten aikana tutkittu rasva- ja kolesteroliteoria yhdellä tutkimuksella käänny”, toteaa myös professori Matti Uusitupa (Keskisuomalainen 10.11.).

Laboratorio-oloissa on kiistatta osoitettu, että kova rasva nostaa veren kolesterolitasoja, mikä taas on yhteydessä lisääntyneeseen sepelvaltimotaudin riskiin.

Kun tutkimus siirretään ihmisten arkeen, jossa on muuttujia kuin Dome Karukosken elokuvassa Napapiirin sankarilla digiboxin ostossa, jokainen ymmärtää, että ravitsemustutkimuksen tekeminen on vaikeaa. Yksittäisen tuotteen, kuten voin tapauksessa se on jopa mahdotonta.

Kuitenkin laajempia interventiotutkimuksia, joissa kovaa rasvaa kokonaisuutena on korvattu pehmeillä, on tehty riittävästi. Ne kaikki osoittavat selkeästi, että sepelvaltimotautitapaukset vähenevät.

Perinnöllisyys ja elintavat vaikuttavat

Tutkijoiden laajasti tunnustama tieteellinen fakta on, että valtimokovettumatauti alkaa pienten tiheiden LDL-kolesterolihiukkasten tunkeutuessa valtimoiden sisäpintaan. Niitä lisää liiallinen energian saanti – niin kova rasva, hiilihydraatit kuin proteiinikin. Toki myös perinnöllisyys ja lukuisat elintavat vaikuttavat asiaan.

Pekka Puska Pohjois-Karjala-projekteineen on osoittanut, miten merkittävästi elintapamuutokset vaikuttavat sepelvaltimotaudin ilmaantumiseen. Hyvä uutinen on se, että valtava muutos parempaan on ollut mahdollista toteuttaa.

Sitä vastoin kansanterveyden edistäminen ei onnistu putkinäkötyyppisesti vain yhtä tutkimusta tuijottamalla. Pahimmillaan tällainen uutisointi johtaa vaaralliseen kansanterveydelliseen ihmiskokeeseen.

Itse asiassa viime vuosien uskomuksiin pohjautunut ravintokeskustelu on sen jo tehnyt: Finriski 2012 -tutkimuksen mukaan suomalaisten kolesteroliarvot ovat vuosikymmenien laskusuunnan jälkeen kääntyneet nousuun. Kyse ei ole alueellisesta ilmiöstä, vaan arvot ovat nousussa kaikissa Suomen sairaanhoitopiireissä.

On pelättävissä, että vuosien päästä valtimokovettumatauti alkaa taas lisääntyä, mikäli suuntaus jatkuu.

Elintavoilla voi merkittävästi vaikuttaa sairastumisriskiinsä.

Jyvät pitää seuloa akanoista

Mistä sitten tavallinen ihminen kykenee erottamaan laadukkaan tutkimuksen?

Maallikko ei siihen kykene ja tuskin yksittäinen tutkijakaan. Mitä ihmeellisimpien asioiden välille voidaan yksittäisessä tutkimuksessa löytää yhteys, kuten kuvitteellisesti vaikkapa mustien kulmakarvojen ja peräpukamien.

Lähes jokaisen ravintoaineen ja syövän yhteydestä näkee juttuja silloin tällöin. Nämä eivät tietenkään osoita syy-seurausuhdetta!

Tarvitaan iso joukko tutkijoita, jotka seulovat jyvät akanoista. Esimerkiksi viralliset ravitsemussuositukset niin Yhdysvalloissa, Euroopassa, Pohjoismaissa kuin Suomessakin laaditaan juuri näin. Siksi niiden sanoma on yksittäistä tutkimusta luotettavampaa.

Karppasen referoimaa tulosta eivät mitkään suositusraadit ole allekirjoittaneet. Tutkimusnäytössä rasvojen suhteen ei ole tapahtunut mitään muutosta. Ihmisten kannattaa tukeutua virallisiin suosituksiin, joita päivitetään jatkuvasti tieteen edistymisen tahdissa. Tiede korjaa aina itseään, ja totuus lopulta voittaa.

On surullista, että kolesterolistakin puhuttaessa media hakee nykyään tyypillistä vastakkainasettelua. Studioon istutetaan huippuasiantuntija ja uskomuksiin luottava lääkäri. Kansalle syntyy sellainen käsitys, että lääkärit olisivat asiasta erimielisiä. Todellisuudessa Suomessa on noin 20 000 lääkäriä, joista vain muutamat ja aina ne samat ovat päinvastaisine mielipiteineen laajasti esillä.

Lääkäreitä syyllistetään, joskus toki ihan aiheellisesti, kallellaan olosta lääketeollisuuden suuntaan. Samalla unohdetaan, että useat uskomuslääkärit pyörittävät merkittävää pillerija ravinnekauppaa.

Lääkärit ammattikuntana ovat hyvin kattavasti tieteeseen nojaavia. He luottavat edelleen siihen, että ruokavaliomuutokset pehmeitä rasvoja suosivaksi, liikunnan lisääminen, tupakoinnin lopettaminen ja muut suositeltavat elintavat sekä tarvittaessa kolesterolia alentavien elintarvikkeiden ja -lääkityksen aloittaminen ovat kansanterveyden perusta.

Lääkkeet kuuluvat tällä hetkellä korkean riskin potilaiden hoitoon.

Kannatta tutkia ja olla avoin

Tiede etenee kuin juna. Aina kannattaa tutkia ja aina kannattaa olla avoin. Uskomuksestakin saattaa joskus tulla osa tiedettä.

Jälleen kerran meillä on uutta tietoa myös hyvän (HDL)- ja pahanlaatuisesta (LDL) kolesterolista, mikä tulee muuttamaan tutkimus- ja hoitokäytänteitämme. On erittäin uhkarohkeaa uutisoida yksittäiseen kritisoituun tutkimukseen perustuvia johtopäätöksiä ja yleistää niitä koko kansaa koskeviksi väittämiksi.

Kolesterolin aineenvaihdunta seuraamuksineen on monimutkainen asia, ja ihmisillä on erilainen geeniperimä. Yksi voi vetää voita leivälleen kuin tuskassa, ja kolesteroliarvot ovat siitä huolimatta erinomaiset. Toisella sydänsukuun kuuluvalla täydellisyyttäkään hipovat elintavat eivät tahdo estää valtimokovettumataudin kehittymistä.

Huonoista geeneistä ei pidä kuitenkaan masentua: elintavoilla on mahdollista merkittävästi vaikuttaa sairastumisriskiinsä.

Suomalaiset voivat olla rauhallisella mielellä: mikään ei ole ravitsemussuosituksissa muuttunut. Toki yksilön kannalta voi olla houkuttelevaa uskoa, että Pohjois-Karjala-projekti ja interventiotutkimukset voisi unohtaa.

Voi, kerma ja eläinrasvat sopivat sekä herkkusuiden että muotidieettien ruokaympyrään. Jos haluaa uskoa kovien rasvojen terveellisyyteen, tulee samalla ottaneeksi osaa uskaliaaseen ihmiskokeeseen, jonka tuloksia voimme seurata muun muassa tulevissa Finriski-tutkimuksissa.

TAPANI KIMINKINEN

Kirjoittaja on maalaislääkäri Saarijärveltä.

PÄIVÄN KUVA

MATTI HIETALA

Valoa ja iloa pimeyteen

Vaasan Brage-museossa kruunattiin maanantaina Vaasan seudun Luciaksi närpiöläinen **Ida Komsi**. Kuvassa Lucia ja neidot laulavat entisajan morsiustaivaan alla. Lucian päivänä 13. joulukuuta kulkue kiertää laulamassa ja tuomassa valoa, iloa ja hyvää mieltä talven pimeyteen.

Päivän kuva -ehdotuksia voi lähettää MT:n toimitukseen osoitteeseen lukijankuva@maaseuduntulevaisuus.fi. Julkaistuista kuvista maksetaan palkkio.

Sitä saa, mistä maksaa

Yhä useammalle suomalaiselle ruoka ei tarkoita pelkästään tarvittavaa energiatankkausta. Ruuasta haetaan elämyksiä arjen keskelle.

Ruokakulttuurin kehittyessä erilaisten erikoistuotteiden kysyntä on kasvanut selvästi. Erikoisuudella voidaan tarkoittaa esimerkiksi ruuan raaka-aineiden alkuperää tai tuotantotapaa.

Kuluttajat ovat innostuneet luomu- ja lähiruuasta. Eläinten erikoiskohtelu, pakkausmateriaalit, vesi- ja hiilijalanjälki, kuljetusmatkat tai jopa viljelijän ”reilu” osuus ruuan hinnasta ohjaavat ostopäätöksiä.

Mainioksi esimerkiksi erikoistuotteesta käy jo porsaana kuluttajalle myytävä ”kesäpossu”, joka esiteltiin esiteltiin MT:n sivuilla keskiviikkona (MT 10.12.).

Somerolainen Mikko Välttilä keksi viime kesänä myydä porsaan ja sen kasvatuksen pakettina. Uudet omistajat saivat halutessaan käydä seuraamassa ulkoilevaa ja pahnoissa peuhaavaa kasvattiaan vaikka päivittäin.

Innostuneita ostajia olisi ollut enemmän kuin mihin 30 porsaan koe-erä riitti. Kesäpossupalvelun hinta kuluttajalle oli 600 euroa, josta riittää työpalkkaa tuottajallekin.

Näinä päivinä kesäpossut muuttuvat lihalähetyksiksi omistajilleen. Ensi kesänä porsaanomistajien määrää on tarkoitus kasvattaa.

Kun tila myy tuotteitaan suoraan, kasvaa sekä tuottajan että kuluttajan valta ruokaketjussa. Tuottaja saa valtaa tuotteensa hinnoitteluun, kuluttaja taas saa esittää toiveensa suoraan tuottajalle.

On kuluttajasta kiinni, millä tavalla ruoka hänelle tuotetaan. Erikoistuotanto voi kasvaa ainoastaan, jos kuluttajat haluavat maksaa siitä riittävän hinnan.

On erittäin hyvä, jos haluavat.

KOLUMNI: JUKKA PASONEN

Työmarkkinat tarvitsevat talvisodan henkeä

Työputkeni alkupäässä sain olla tovin elinkeinoelämän päälinnakkeessa Helsingin Eteläranta 10:ssä. Niillä käytävillä liikkui monia hienoja, vallattomia ihmisiä.

Mutta liikkui siellä todellinen suomalainen valtakin. Vetäydyin mielelläni pieneen nurkkahuoneeseeni, kun nuo riidanhaluiset, propagandan taitavat terrierit tukkivat käytävät.

Vuoden alusta Etelärannan linna saa uuden isännän, kun Koneen entinen toimitusjohtaja Matti Alahuhta aloittaa EK:n puheenjohtajana. Väistyvän puheenjohtajan, SRV-yhtiöiden pääomistajan Ilpo Kokkilan kaudesta jäi päällimmäiseksi mieleen Luxemburgin kautta pyöriteltävä veronkierto, jonka MOT-ohjelma paljasti.

Matti Alahuhta tunnetaan ennen kaikkea Koneen menestyksestä mutta myös järkevistä ajatuksistaan. Nyt hän peräänkuuluttaa uusia työpaikkoja yksityisille yrityksille. Kun sen sanoo mies, jolla on valtaa ja arvovaltaa, voi odottaa, että jotain myös tapahtuu.

Hänen keinovalikoimansa tosin kuulostavat tutuilta ja pahimmassa tapauksessa toisensa pois sulkevilta: maltillinen palkankorotukset, tuloveron kevennykset, julkisten menojen leikkaukset ja koulutuksen parantaminen.

Työttömyys on tragedia, josta voi syntyä pitkä vaikutusten ketju.

jukka.pasonen@maaseuduntulevaisuus.fi

Jos haluaa muutosta, on uskallettava järkyttää nykyistä tasapainoa.

Oikeastaan maltillinen palkkapolitiikka on jo toteutunut, paitsi ehkä EK:n omien yritysjohtajien keskuudessa.

Nyt siis odottelemme tuloverojen kevennyksiä. Riskinä on, että työpaikkoja ei tulekaan lisää, jolloin kaikki ongelmat vain kertautuvat. Julkisiin menoihin ei olisi enää nykyisiäkään varoja. Siinä voi haudata toiveet koulutuksen kohentamisestakin.

Jos kumminkin kokeiltaisiin Alahuhdan lääkkeitä siten, että sekä työnantajat että työntekijät joustavat.

Työnantajilta voisi odottaa reilua asennetta ja maltillista voitontavoittelua. Aina kun työtön syyllistetään laiskaksi, myös työvoimaa vähentävä johtaja syyllistetään pätemättömäksi.

Kun työntekijää kehotetaan olemaan nurisematta, työnantajaa kehotetaan kannustamaan eikä käskemään.

Kun työntekijää haukutaan pätemättömäksi, selvitetään, hallitseeko päällikkö toimialansa vai onko hän pelkkä numeroiden pyörittelijä.

Lisäksi Alahuhdan pitäisi paimentaa, etteivät hänen luotsaamansa jäsenyritykset lyö julkisin varoin työelämään syötettyjä vastapallona takaisin työttömyyteen. Niitäkin nimittäin löytyy, jotka käyttävät estotta työllistämistukia voittonsa kasvattamiseen.

Meillä on monia hyviä yrityksiä ja johtajia, mutta julkinen hallinto ei omista yksinoikeutta epäpätevien henkilöiden (poliittisin perustein) nimittämiseen.

Olen törmännyt johtajaan, joka syrjäyttää pätevimmät alaisensa varmistaakseen oman asemansa.

On myös niitä, jotka eivät ymmärrä johtamansa yrityksen toimintaa tulosta tuottavalla ruohonjuuritasolla. Silti he uskovat voivansa tehdä viisaita päätöksiä kuulematta yhtiönsä todellisia osaajia.

Siinäkin Alahuhta on oikeassa, ettei meidän pitäisi puhua taloudesta, vaan työttömyydestä. Työttömyys on tragedia, josta voi syntyä pitkä vaikutusten ketju. Joku masentuu, sairastuu, alkoholisoituu tai ajautuu avioeroon. Tämä taas voi johtaa työttömän lähipiirinkin syrjäytymiseen.

Työn menetys tulee yhteiskunnalle monella tavalla kalliiksi. Siksi kai se on yritetty turvata perustuslaissakin.

Jos teollisuus hakee kasvua, sen pitäisi varmista markkinansa. Työntekijä on myös kuluttaja. Ai niin, siitä huolehtiminenhan kuuluu jollekin muulle. Itselle kuuluvat vain riskin minimoiminen ja voiton maksimoiminen.

Nyt on normaalia, että innokkaalle, erinomaisin arvosanoinkin valmistuneelle nuorelle on tarjolla vain sijaisuuksia ja 0-tuntisopimuksia.

Juhlapuheissa työ ja sen tulos jaetaan tasaisesti, mutta oikeasti vain parhaassa iskussa olevat kuuluvat työelämään. Kokemattomat ja ikääntyneet eivät työnantajan mielestä jaksa tehdä pitkiä päiviä tai hoitaa riittävän suurta maatilaa.

Lopuksi on hyvä muistaa, ettei työnantajajärjestöltä kannata odottaa koko yhteiskunnan huomioon ottamista. Ei voida olettaa, että maailman etelärannoissa tunnustetaan, ettei kasvun politiikka ole ongelmatonta ja ikuista.

LEHTIKATSAUS

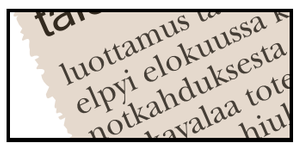

Maitoteistä huolehdittava

Vähäliikenteisetkin maantiet on **Ilkan** mielestä pidettävä kunnossa.

”Jos haja-asutusalueiden tiestö päästetään rapautumaan, alkaa ensimmäisenä raskas liikenne ja sen myötä moni maakunnan elinkeino olla ongelmissa.

Eduskuntaryhmien puheenjohtajille luovutettiin eilen maitotieraha-aloite, jossa esitettiin perusväylänpidon rahoituksen palauttamista vuoden 2010 tasolle. Aloitteen takana oli joukko maataloustuottajien liittoja, maakuntien liittoja ja maitoosuuskuntia.

Maidonkeräilyn tai puunkuljetuksen turvaaminen maan joka kolkassa pitäisi olla päättäjien yhteisenä huolena. Maakuntien raaka-aineisiin perustuva biotalous tarvitsee toimivan liikennejärjestelmän, korostetaan aloitteessa.”

Velkaantuminen pysäytettävä

Lapin Kansan mukaan seuraava hallitus joutuu päättämään, miten velkaantuminen pysäytetään.

”Elinkeinoelämän keskusliitto EK naulasi tiistaina seinäänsä teesit, joiden avulla Suomi kammetaan takaisin nousu-uralle. EK:n ohjeita tullaan tuskin sellaisenaan noudattamaan, mutta esitykset osoittavat vaihtoehtoja olevan.”

”Elinkeinoelämän keskusliitto esittää, että seuraava hallitus leikkaa julkisia menoja kolmella miljardilla eurolla ja keventää verotusta neljällä miljardilla. ”Nykymenolla me ajamme kohti seinää”, EK:n toimitusjohtaja Jyri Häkämies (kok.) varoittaa.”

”Hallituksen kokoonpanosta riippumatta uusi hallitus joutuu päättämään, millä tavalla velkaantuminen pysäytetään.”